

Vznik závazku ze smlouvy o dílo určitým ujednáním díla anebo předmětu díla

Mgr. JAN KNOBLOCH

doktorand na Katedře obchodního práva Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni

DOI: <https://doi.org/10.24132/ZCU.NADEJE.2022.215-225>

Klíčová slova:

smlouva o dílo, platný vznik závazku, dílo, předmět díla

Podstatné náležitosti smlouvy o dílo

Smlouva o dílo je, spolu se smlouvou kupní, tradiční smlouvou uzavíranou širokým spektrem subjektů z řad podnikatelů i nepodnikatelů. Dualismus zákonné úpravy smlouvy o dílo byl v českém právu odstraněn účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o.z.“). Do nabytí účinnosti o.z. byla smlouva o dílo komplexně a samostatně upravena v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění účinném do 31.12.2013 (dále jen „ObčZ“) a v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění účinném do 31.12.2013 (dále jen „ObchZ“).

Podle obsahu Důvodové zprávy k občanskému zákoníku ve znění konsolidované verze ke dni 01.03.2012 je dílo v o.z. pojato standardně jako činnost (práce), přičemž práce jako plnění smlouvy o dílo se od práce poskytované zaměstnancem na základě pracovní smlouvy liší zejména tím, že podle smlouvy o dílo vykonává zhotovitel činnost samostatně, podle vlastního rozvrhu, s vlastními prostředky a na vlastní riziko, nepodléháje ani soustavnému doзору, ani řízení objednatele.¹

¹ Informace Ministerstva spravedlnosti ze dne 1. března 2012 Nový občanský zákoník – Důvodová zpráva – konsolidovaná verze k 1.3.2012.

Pro vznik závazku ze smlouvy o dílo je nezbytné, aby smluvní strany ujednaly podstatné náležitosti (*essentialia negotii*) smlouvy o dílo, které jsou určeny zejména ustanoveními § 2586 odst. 1 o.z.² a § 2587 o.z.³ Bez určitého ujednání podstatných náležitostí smlouva o dílo platně nevznikne.

Strany smlouvy o dílo mohou ujednat i vedlejší náležitosti smlouvy (*accidentalialia negotii*), které již nemají vliv na platný vznik závazku ze smlouvy o dílo, nicméně mohou či spíše budou významně ovlivňovat vzájemná práva a povinnosti smluvních stran (např. ujednání času plnění s následky prodloužení, ujednání jakosti, právo vykonávat dozor nad prováděním díla a další).

Z ustanovení § 2586 odst. 1 o.z. spočívají podstatné náležitosti smlouvy o dílo v označení smluvních stran, a to zhotovitele a objednatele, kdy se zhotovitel zavazuje provést dílo pro objednatele, který se dílo zavazuje převzít a zaplatit za něj cenu.

Ustanovení § 2587 o.z. definuje dílo a stanovuje tak další požadavek co do podstatných náležitostí smlouvy o dílo, když dílo definuje jako zhotovení určité věci nebo činnost s jiným výsledkem, nespadá-li pod kupní smlouvu, a dále údržba, oprava nebo úprava věci, nebo činnost s jiným výsledkem. Dílem se rozumí vždy zhotovení, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části.

Přestože je ujednání ceny za dílo nebo ujednání způsobu určení ceny za dílo, případně určitý projev vůle stran uzavřít smlouvu o dílo bez určení ceny díla, nepochybně další z podstatných náležitostí smlouvy o dílo, nejedná se o hlavní téma tohoto článku a cena díla bude v článku dále upozaděna.

Z uvedených ustanovení o.z. plyne, že dílo není definováno jen činností (prací) zhotovitele, ale i výsledkem takové činnosti zhotovitele, když takový výsledek nemusí být nutně výsledkem hmotným.

Činnost zhotovitele (tj. dílo) je nutno odlišit od předmětu díla, kterým je výsledek činnosti zhotovitele, která je dílem, tj. určitá nově vytvořená věc či změna věci (např. u opravy) nebo jiný výsledek činnosti. Předmětem smlouvy o dílo může být i např. vedení účetnictví.⁴

² § 2586 odst. 1 o.z.: „Smlouvou o dílo se zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu.“

³ § 2587 o.z.: „Dílem se rozumí zhotovení určité věci, nespadá-li pod kupní smlouvu, a dále údržba, oprava nebo úprava věci, nebo činnost s jiným výsledkem. Dílem se rozumí vždy zhotovení, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části.“

⁴ HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1041.

Doktrína v poměrech o.z. spěje i k závěru, že smlouvou o dílo se zavazuje zhotovitel objednateli k dodávce samostatné nezávislé práce, která je cílově určena a determinována výsledkem – předmětem díla.⁵

Odhlédneme-li od dalších výše uvedených podstatných náležitostí smlouvy o dílo, pak v poměrech o.z. je smlouva o dílo platně uzavřena pouze tehdy, pokud jsou stranami smlouvy o dílo určitě ujednány činnost zhotovitele (tj. dílo) a současně určitý výsledek takové činnosti (tj. předmět díla) a pakliže jedna z těchto podstatných náležitostí ve smlouvě o dílo není sjednána určitě,⁶ pak smlouva o dílo platně nevznikne. Ověření této hypotézy je předmětem tohoto článku.

Historický exkurz k pojetí díla

Pro přijetí nebo zamítnutí vyslovené hypotézy je nezbytný exkurz do vývoje zákonného významu pojmu „dílo“ v novodobé české právní historii.

Zřízením samostatného československého státu došlo v rámci komplexní recepcce provedené zákonem č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého, k převzetí do československého právního řádu mimo jiných i zákona č. 946/1811 Sb. zák. soud., obecný zákoník občanský (dále jen „OZO“). Novelou tohoto zákona provedenou císařským nařízením č. 69/1916 Ř.z. došlo s účinností ke dni 1.1.1917 ke změně obsahu ustanovení § 1165–1171, která nadále obsahovala úpravu smlouvy o dílo.⁷ Tato právní úprava dílo pojímala jednoznačně jako činnost, která není svázána s výsledkem takové činnosti.

Při aplikaci § 1165–1171 OZO dospěl Nejvyšší soud opakovaně k jednoznačnému závěru o pojetí díla jako činnosti.⁸ Svým výkladem dospěl Nejvyšší soud k pojetí díla pouze jako činnosti v takovém rozsahu, že jej zcela odtrhl od výsledku činnosti zhotovitele, když vyložil, že výsledek díla nelze vykládat jako zdárné provedení díla,⁹ kdy současně upřednostnil hledisko provádění díla s odbornou péčí.

⁵ RABAN, P. a kol. *Obchodní právo*. Brno: Václav Klemm, 2020, s. 494.

⁶ § 553 odst. 1 o.z.: „O právní jednání nejde, nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit jeho obsah ani výkladem.“

⁷ § 1165 OZO: „Podnikatel je povinen, provést dílo osobně nebo je dáti provést za osobní odpovědnosti.“

⁸ Např. Rv II 596/22 (Vážný 2773) nebo Rv II 137/40 (Vážný 17721).

⁹ Vážný 17721: „Smlouva o převzetí zastoupení advokátem jest smlouvou o dílo; dilem jest tu provedení úkonu samého, nikoli dostavení se chtěného výsledku. Jest v povaze svobodných povolání, že při některých z nich může býti slíbeno provedení díla (lékař slíbí operaci, advokát provedení právních prací), nikoliv však výsledek, třebaž druhé straně právě na určitém výsledku záleží. Lékař nemůže slíbiti, že se nemocný uzdraví, advokát nemůže slíbiti, že spor vyhraje.“

Úprava smlouvy o dílo byla původně v ObčZ upravena v § 263–282 v části čtvrté zákona „Služby“, kdy se jednalo o úpravu zhotovení věci na zakázku a o úpravu provedení služby. V obou uvedených případech bylo dílo (ač tento pojem ObčZ neznal) posuzováno materiálně, tedy jako věc, která vznikne zhotovením.

Úprava smlouvy o dílo jako takové byla do ObčZ vložena s účinností ke dni 1. 1. 1992 novelou ObčZ provedenou zákonem č. 509/1991Sb., kterou došlo k úpravě tzv. nepodnikatelské smlouvy o dílo v § 631–656 ObčZ.

Dílo bylo pojato toliko jako hmotný výsledek činnosti zhotovitele, když dílo bylo samo o sobě vykládáno jako předmět smlouvy o dílo, kterým se rozumí výsledek pracovní činnosti (práce fyzické i duševní), který má povahu materiální, tedy má charakter věci nebo její změny. Jde buď o vznik zcela nové věci, nebo jen o vytvoření součásti věci již existující nebo o změnu jejích vlastností.¹⁰ Materiální povaha díla byla naplněna i tehdy, pokud dílem byl i jiný hmotně zachycený výsledek činnosti (např. vypracování projektu, posudku), vždy se ale jednalo o výsledek činnosti určený smlouvou.

Odlišně přistoupil k definici díla ObchZ, z jehož zákonné definice díla uvedené v § 536 odst. 2¹¹ vyplývalo, že dílem se rozumí vždy určitá činnost. Od díla pak bylo nutno odlišit předmět díla, kterým je výsledek činnosti, která je dílem, tj. určitá nově vytvořená věc či změna věci, nebo jiný hmotně zachycený výsledek činnosti.¹²

Přestože bylo dílo v ObchZ pojato jako určitá činnost, doktrína již připouštěla jako naplnění požadavku určitosti právního jednání co do podstatných náležitostí smlouvy o dílo vymezení díla nebo předmětu díla, tedy hmotně zachyceného výsledku činnosti zhotovitele.¹³

Zákonná úprava díla podle ObchZ byla přejata i do úpravy díla dle o.z., k čemuž se zákonodárce přihlásil důvodovou zprávou. Porovnáním úpravy smlouvy o dílo dle ObchZ a o.z. je zjevné, že se jedná o faktické převzetí úpravy smlouvy o dílo dle ObchZ s podstatnou úpravou spočívající zejména v odstranění

¹⁰ ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., ŠKÁRKOVÁ, M., HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník II.* (§ 460–880). *Komentář.* Praha: C.H. Beck, 2008, s. 1641.

¹¹ § 536 odst. 2 ObchZ: Dílem se rozumí zhotovení určité věci, pokud nespadá pod kupní smlouvu, montáž určité věci, její údržba, provedení dohodnuté opravy nebo úpravy určité věci nebo hmotně zachycený výsledek jiné činnosti. Dílem se rozumí vždy zhotovení, montáž, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části.

¹² ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář.* 11. vydání. Praha: C.H. Beck, 2006, s. 1246.

¹³ Srov. tamtéž.

požadavku na hmotně zachycený výsledek jiné činnosti, kdy dílem se podle § 2587 rozumí i činnost s jiným výsledkem.

S ohledem na rozsáhlé převzetí někdejší úpravy smlouvy o dílo z ObchZ, jsou nadále většinou aplikovatelné doktrinární závěry a judikatura vztahující se k úpravě smlouvy o dílo dle ObchZ pro poměry o.z.

Zůstává otázkou, zda takové doktrinární závěry a judikatura jsou aplikovatelné bez dalšího nebo je nutno při jejich aplikaci uvažovat drobné, ale významné změny zákonné úpravy smlouvy o dílo co do jejich podstatných náležitostí.

Dílo a předmět díla jako fakultativní nebo kumulativní podstatné náležitosti smlouvy o dílo

Současná doktrína se ve vztahu k naplnění požadavku na určitost ujednání díla anebo předmětu díla jako podstatných náležitostí smlouvy o dílo reálně neshoduje.

Z odborné literatury lze seznat dva názorové proudy, kdy jeden proud dává co do určitosti smluvních ujednání volbu mezi určitým ujednáním díla (tj. činnosti zhotovitele) a určitým ujednáním předmětu díla (tj. výsledku činnosti zhotovitele), kdy pro platný vznik závazku ze smlouvy o dílo postačuje určité ujednání o jednom z nich a druhý proud jednoznačně podmiňuje ujednání určitého díla i určitým ujednáním jeho výsledku, tj. předmětem díla.

Výše uvedený první názorový proud zjevně považuje dílo a předmět díla za fakultativní podstatné náležitosti smlouvy o dílo, kdy pro platný vznik závazku postačuje určité ujednání smluvních stran o jednom z těchto institutů. Takový závěr jednoznačně plyne z označení podstatných náležitostí smlouvy o dílo spočívajících ve vymezení díla nebo jeho předmětu.¹⁴

Uvedený druhý názorový proud dává dílo a předmět díla do přímé spojitosti, kdy dílo a předmět díla tak definuje jako kumulativní podstatné náležitosti smlouvy o dílo. K jinému závěru totiž nelze dospět, pokud je smlouva o dílo definována jako závazek zhotovitele k dodávce samostatné nezávislé práce objednateli, která je cílově určena a determinována výsledkem, tedy předmětem díla.¹⁵

Ani jeden z uvedených názorových proudů zjevně není chybný, ale k pochybení může dojít při jejich praktické aplikaci, a to jak při uzavírání smluv o dílo,

¹⁴ Srov. ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J., a kol. *Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 504.

¹⁵ Srov. RABAN, P. a kol. *Obchodní právo*. Brno: Václav Klemm, 2020, s. 494.

tak i při jejich aplikaci v rámci rozhodovací činnosti soudů, protože každý z uvedených názorů je možno aplikovat na odlišný okruh uzavíraných smluv o dílo.

Stranou nelze ponechat, že při rozhodování soudů dochází ke směřování významu pojmů dílo a předmět díla, kdy mezi těmito pojmy není soudem činěn rozdíl, ačkoli doktrína tyto dva pojmy od účinnosti ObchZ rozlišuje. Zcela viditelné mísení těchto pojmů se projevilo např. v odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ČR ve věci sp.zn. 33 Cdo 4937/2015 ze dne 25.10.2016, a to ve věci rozhodované v poměrech ObchZ, kde soud označuje za obligatorní náležitosti smlouvy o dílo uzavřené v režimu ObchZ předmět díla a určení ceny s tím, že bez určité dohody o těchto náležitostech k platnému uzavření smlouvy nedojde. Současně ale předkládá názor o tom, že za označení určitého díla není možno považovat určení díla, které je vymezeno obecně.¹⁶ V konečném právním závěru nelze soudu v daném případě ničeho vytknout. Je ale zjevné, že soud mísí dohodu o činnosti zhotovitele a dohodu o výsledku činnosti zhotovitele.

Pro přijetí nebo zamítnutí výše uvedené hypotézy, tedy abychom byli schopni dospět k obecně aplikovatelnému závěru o tom, zda jsou dílo a předmět díla fakultativními nebo kumulativními podstatnými náležitostmi smlouvy o dílo je potřeba určit, jaký má být předmět díla, tedy výsledek činnosti zhotovitele, neboť právě kýžený výsledek činnosti zhotovitele bude tím určujícím znakem, který vyvolává případnou potřebu i určitého ujednání o díle, tj. o konkretizaci činnosti zhotovitele.

Předmět díla jako fakultativní podstatná náležitost smlouvy o dílo

V určitém typovém okruhu smluv o dílo lze v rámci kontraktačního procesu zcela jednoznačně definovat požadavky objednatele na předmět díla. V takových případech nemá objednatel jen rámcovou představu o výsledku činnosti zhotovitele, ale takový výsledek je objednatel schopen jednoznačně určit např. pomocí technického výkresu nebo jiným obdobným způsobem vymezení předmětu díla.

Jednoznačně určité ujednání předmětu díla nabývá na významu zjevně v případech smluv o dílo, u kterých je podstatný materiálně zachycený výsledek činnosti zhotovitele. Lapidárně řečeno pro objednatele není zcela významné, jak konkrétně bude zhotovitel svou činnost při provádění díla vyvíjet, ale pro objednatele je podstatný soulad materiálního výsledku činnosti zhotovitele se zadávacími podmínkami objednatele.

¹⁶ Srov. NS ČR sp. zn. 33 Cdo 4937/2015 ze dne 25. 10. 2016.

Příkladem budiž smlouva o dílo, kde předmětem díla bude vyrobení speciálního vrtáku dle technické specifikace předané zhotoviteli objednatelem, která obsahuje materiálové složení a detailní technický popis takového vrtáku (pozn.: detailní technický popis – výkres, je podstatnou částí toho, čeho je k vyrobení věci zapotřebí a nejedná se tak smlouvou kupní). Objednatel se na daného zhotovitele obrací pro dosažení předmětu díla, tedy zhotovení věci podle jím dodané přesné specifikace. Potřeba konkrétního určení činnosti zhotovitele v takovém případě nemá valného významu.

Dílo a předmět díla jako kumulativní podstatné náležitosti smlouvy o dílo

V jiném typovém okruhu smluv o dílo budou zcela zásadní určitá ujednání jak o díle, tak i o předmětu díla. Bude se je jednat o případy smluv o dílo, kde pro objednatele je významný jak soulad výsledku činnosti zhotovitele s jeho představou o něm, tak i konkrétní specifická činnosti zhotovitele, pro kterou s ním hodlá smlouvu o dílo uzavřít.

Takový typový okruh smluv o dílo zcela přesně odpovídá vyjádřené hypotéze, neboť předmětem dané smlouvy o dílo bude závazek zhotovitele k dodávce samostatné práce, která je cílově určena výsledkem. Bez určitého ujednání díla i předmětu díla by v tomto typovém případě smlouva o dílo platně vzniknout nemohla.

Pro výše uvedený typový okruh smluv o dílo platí, že hodlají-li smluvní strany uzavřít smlouvu o dílo tak, aby z ní platně vznikl závazek, je nezbytně nutno, aby dostatečně určité vymezily nejen činnost zhotovitele, ale i výsledek jeho činnosti.

Příkladem lze odkázat do rozsudku Nejvyššího soudu ČR ve věci sp.zn. 23 Cdo 2006/2009 ze dne 9. 7. 2009, který v poměrech ObchZ dovodil, že za označení určitého díla ve smlouvě o dílo není možno považovat určení díla tak, že je vymezeno jen obecně. Pro určité označení díla nestačí, jestliže má zhotovitel provést jen obecně určené topenářské práce a vodoinstalátérské práce na určitou akci. V kontextu výše uvedeného by pro platný vznik závazku ze smlouvy o dílo bylo potřeba specifikovat předmět díla, tedy výsledek činnosti zhotovitele, kterým by činnost zhotovitele byla determinována. V této konkrétní posuzované věci by smlouva o dílo co do díla a předmětu díla byla platně uzavřena, pokud by vzhledem k předmětu díla byl učiněn odkaz do projektové dokumentace připojené ke smlouvě formou přílohy.

Dílo jako fakultativní podstatná náležitost smlouvy o dílo

V dalším typovém okruhu smluv o dílo bude podstatnou náležitostí určité vymezení činnosti zhotovitele, na které bude spočívat těžiště předmětu smlouvy o dílo jako celku.

Tento typový okruh smluv bude zejména odpovídat případům, kde předmětem díla není hmotně zachycený výsledek činnosti, ale jakýkoli jiný výsledek činnosti. Nutno poznamenat, že hmotné zachycení výsledku činnosti je potřeba vykládat jako nikoli trvalé hmotné zachycení výsledku činnosti zhotovitele. Ostatně každý nehmotný statek, důsledně vzato, musí být nějakým způsobem hmotně zachycen ve smyslu jeho objektivní materializace, neboť jinak by nemohl být okolím vůbec vnímán. Nemusí se však nutně jednat o zachycení trvalé ve formě fixace na hmotném nosiči, může se tak stát i způsobem efemérním, např. pouze prostřednictvím zvukových vln.¹⁷

Trvání na určitém vymezení předmětu díla v případě tohoto typového okruhu smluv spočívá v potenciální nemožnosti předmět díla vůbec určit. Naopak dílo je v takovém případě jednoznačně vymežitelné určitým popisem činnosti zhotovitele. Výsledek činnosti zhotovitele totiž může být při uzavírání smlouvy o dílo nejistý ze zcela objektivních příčin.

Taková smlouva o dílo bude uzavírána zejména s přihlédnutím ke kvalitativním nebo ke zvláštním osobním schopnostem zhotovitele. Předmětem díla většinou bude výsledek činnosti, který je chráněn právem průmyslového vlastnictví nebo jiného duševního vlastnictví ve smyslu § 2634 o.z.

Doktrína doporučuje pro takové smlouvy vícestupňové uzavírání, kdy takový postup nemusí být pro široký okruh kontraktací aplikovatelný. Vždy totiž bude možno dospět k závěru, že v případě dílčí smlouvy o dílo nebyl určité ujednán předmět díla a závazek platně nevznikl.

Příkladem při uzavírání smlouvy o dílo, kde dílo spočívá v odborné činnosti architekta, nemusí být ani jedna ze stran uzavírané smlouvy schopna konkretizovat výsledek činnosti zhotovitele jinak než obecným určením kžiténého výsledku ujednávané činnosti zhotovitele. Zadáni objednatele ale může nepochybně spočívat v určitém vymezení díla, tedy v určitém ujednání činnosti zhotovitele. Předmět díla bude ujednán spíše neurčitě. Nicméně takový nedostatek, zejména v případě autorských děl ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb.,

¹⁷ HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář*. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1138.

autorský zákon, nemůže být stíhán neplatným ujednáním smlouvy o dílo.

Objednatel totiž může být schopen jen přibližně (tzn. neurčitě) definovat svou představu o výsledku činnosti zhotovitele (např. vytvořit architektonický projekt nebo náčrt nebo odehrát koncert hudební skupiny), kdy naopak určitým vymezením předmětu autorského díla by nepřiměřeně zasahoval do tvůrčího potenciálu zhotovitele, pro který si jej k provedení díla přeci vybral a takové omezení by mohlo vést až ke zmaření ujednání smlouvy o dílo.

Jak plyne z výše uvedeného, pokud by v případě smluv o dílo, u kterých je dílem autorské dílo bylo trváno na určitosti vymezení předmětu díla, pak takové smlouvy nemohou platně vznikat vůbec pro nemožnost určitého ujednání předmětu díla.

Závěr

Hypotézu, že smlouva o dílo je platně uzavřena pouze tehdy, pokud jsou stranami smlouvy o dílo určitě ujednány činnost zhotovitele (tj. dílo) a současně určitý výsledek takové činnosti (tj. předmět díla) a pakliže jedna z těchto podstatných náležitostí ve smlouvě o dílo není sjednána určitě, pak smlouva o dílo platně nevznikne, je nutno zamítnout.

Zákonná úprava smlouvy o dílo v o.z. ponechává poměrně širokou dispozici stranám smlouvy ujednat její obsahu. Nepochybně se jedná o předpoklad nespočetné potřeby konkrétních úprav smluvních vztahů stran takové smlouvy.

Z výčtu podstatných náležitostí smlouvy o dílo se tento článek vyhraňuje vzhledem ke dvěma podstatným náležitostem smlouvy o dílo, a to určité vymezení díla (tj. činnosti zhotovitele) a určité vymezení předmětu díla (tj. výsledku činnosti zhotovitele).

Přestože uvedené podstatné náležitosti smlouvy o dílo jsou vnímány tak, že bez jejich společného určení nemůže platně smlouva o dílo vzniknout, mám za to, že takovou hypotézu je nutno zamítnout.

Pro posouzení platného vzniku závazku ze smlouvy o dílo se nelze ve všech případech striktně spoléhat na posouzení dostatku určitosti ujednání díla a současně předmětu díla, ale je nutno se konkrétní smlouvou o dílo zabývat jako celkem.

Postup posouzení určitosti ujednání díla a předmětu díla musí vycházet z účelu smlouvy o dílo, resp. jejího hospodářského významu.

Pokud je těžištěm smlouvy o dílo materiálně zachycený výsledek činnosti, pak je bez jakýchkoli pochyb nezbytné, aby smlouvou o dílo byl určitě ujednáno předmět díla, kterým je určen celý závazkový vztah smluvních stran. Hledisko činnosti zhotovitele je tak upozaděno a neurčitost vymezení činnosti zhotovitele nemůže být na újmu potenciálu vzniku takového závazku.

V případech smluv o dílo, kde pro objednatele je významný jak soulad výsledku činnosti zhotovitele s jeho představou o něm, tak i konkrétní specifická činnost zhotovitele, pro kterou s ním hodlá smlouvu o dílo uzavřít, pak musejí být určitě ujednány kumulativně obě náležitosti smlouvy o dílo, tedy jak dílo samotné, tak předmět díla, kterým je činnost zhotovitele determinována.

Směřuje-li jednoznačně projev vůle objednatele k ponechání tvůrčí volnosti zhotovitele co do výsledku jeho činnosti, pak je nutné, aby taková smlouva určitě vymežila činnost zhotovitele za současného relativně neurčitého vymezení předmětu díla. Takový smluvní závazek pak musí platně vzniknout, ačkoli nedochází ke kumulativnímu určitému vymezení jak díla, tak i předmětu díla.

Podstata řádné aplikace shora uvedených závěrů spočívá na důsledném odlišování pojmů dílo (činnost) a předmět díla (výsledek činnosti), jejichž zcela zásadně odlišný význam bývá při praktické aplikaci stírán.

Abstract

The creation of an obligation under a contract for work by a specific stipulation of the work and/or the subject matter of the work

In order to create an obligation under a work contract, it is necessary for the parties to negotiate the essential elements (*essentialia negotii*) of the work contract, which are determined in particular by the provisions of Section 2586(1) of the Civil Code and Section 2587 of the Civil Code. Without a specific agreement on the essential elements, the work contract will not be validly concluded. The doctrine of the Civil Code also leads to the conclusion that a works contract obliges the contractor to supply the client with independent work and that is determined by the result – the subject of the work.

As regards the essential elements of a work contract, the article focuses exclusively on the determination of the work arrangement and/or the subject matter of the work.

In view of the current doctrine and the applicable decision-making practice of the courts, the article tests the hypothesis according to which a work

contract is validly concluded only if the parties to the work contract have definitely agreed on the activity of the contractor (i.e. the work) and at the same time on a certain result of such activity (i.e. the subject of the work) and if one of these essential elements is not definitely agreed in the work contract, then the work contract will not be validly concluded.

In order to test the above hypothesis, three model types of works contract are developed, which imply the necessity of a certain stipulation of the work and/or the subject matter of the work depending on the economic importance of a particular type of works contract.

Finally, the author calls for a consistent distinction between the concepts of work and subject matter.